

تغییر مرکز ثقل سیاست خارجی آمریکا از اروپا به منطقه خاورمیانه

محمد مهدی آذری نجف آبادی

www.ketab.ir

سرشناسه : آذری نجف آبادی، محمدمهدی، ۱۳۶۴ -
عنوان و نام پدیدآور : تغییر مرکز ثقل سیاست خارجی آمریکا از اروپا به منطقه خاورمیانه / نویسنده محمدمهدی آذری نجف آبادی.

مشخصات نشر : اصفهان: پارس ایلیا، ۱۳۹۲.

مشخصات ظاهری : ۲۰۸ ص: جدول.

شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۵۸۲۸-۵۰-۴

وضعیت فهرست: فیا

نویسی

ناشت : کتابنامه: ص. ۱۹۶-۲۰۸.

موضوع : ایالات متحده -- روابط خارجی -- خاورمیانه

نوع : خاورمیانه -- دخالت ایالات متحده

موضوع : خاورمیانه -- روابط خارجی -- ایالات متحده

موضوع : ایالات متحده -- سیاست و حکومت -- قرن ۱۹

موضوع : ایالات متحده -- سیاست و حکومت -- قرن ۲۰

رده بندی کنگره : E۱۸۳/۸:۲۱۴ ۱۳

رده بندی دیویی : ۳۰۵۶

شماره کتابشناسی ملی: ۳۶۱۱۱۱۱

شناسنامه

عنوان: تغییر مرکز ثقل سیاست خارجی آمریکا از اروپا به منطقه خاورمیانه

نویسنده: آذری نجف آبادی، محمدمهدی، ۱۳۶۴

ناشر: پارس ایلیا

آدرس ناشر: اصفهان، هشت بهشت غربی، حدفاصل گلزار و بزرگراه شهید باقی، طبقه ۴

۰۳۱۱-۲۶۶۹۳۳۱-۳

شابک: ۹۷۸۶۰۰۵۸۲۸۵۰۴

طرح جلد و صفحه بندی: کانون تبلیغاتی ایلیا: سازه رستگاری

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۲

قطع: رقعی

تیراژ: ۵۰۰

فهرست مطالب

چکیده	۱۱
چرایی اهمیت موضوع کتاب	۱۲
مقدمه	۱۴

فصل اول: مبانی نظری و سیر تحول سیاست خارجی آمریکا

بخش اول: مبانی نظری راهبرد کلان	۱۹
۱-۱-۱. منافع ملی و راهبرد کلان	۲۰
۱-۱-۲. تهدیدهای منافع ملی و راهبرد کلان	۲۳
۱-۱-۳. روش‌های مبارزه با تهدیدها و راهبرد کلان	۲۵
بخش دوم: مبانی نظری سیاست خارجی آمریکا	۲۹
۲-۱-۱. انزوایی	۳۰
۲-۱-۲. دیدگاه رئالیستی	۳۰
۲-۱-۳-۱. دیدگاه جفری	۳۲
۲-۲-۱. مداخله‌گرایی	۳۲
۲-۲-۱-۱. دیدگاه همپدن	۳۳
۲-۲-۲-۱. دیدگاه ویلسونی	۳۴
بخش سوم: سیر تحول سیاست خارجی آمریکا	۳۶
۳-۱-۱. دوره نخست (تثبیت ملی ۱۷۸۹-۱۸۲۳)	۳۷
۳-۱-۲. دوره دوم (تسلط بر نیم‌کره غربی ۱۸۲۳-۱۸۹۸)	۳۸
۳-۳-۱. دوره سوم (تولد امپریالیسم آمریکا ۱۸۹۸ تا ۱۹۴۰)	۴۱
۳-۴-۱. دوره چهارم (ظهور ابرقدرت آمریکا ۱۹۴۰ تا ۱۹۹۰)	۴۴
۳-۵-۱. دوره پنجم (تلاش برای تسلط هژمونیک ۱۹۹۰ تا ۲۰۱۳)	۴۷
جمع‌بندی	۵۰

فصل دوم: سیاست خارجی آمریکا از ۱۹۴۵ تا ۱۹۹۰

بخش اول: دکترین‌های رؤسای جمهور آمریکا در طول جنگ سرد	۵۱
۱-۱-۲. دکترین ترومن (۱۹۴۵-۱۹۵۳)	۵۲

۵۳	۲-۱-۲. دکترین آیزنهاور (۱۹۵۳-۱۹۶۱).....
۵۴	۳-۱-۲. دکترین کندی-مک نامارا (۱۹۶۱-۱۹۶۳).....
۵۴	۴-۱-۲. دکترین نیکسون (۱۹۶۹-۱۹۷۴).....
۵۵	۵-۱-۲. دکترین کارتر (۱۹۷۷-۱۹۸۱).....
۵۶	۶-۱-۲. دکترین ریگان (۱۹۸۱-۱۹۸۹).....
۵۸	بخش دوم: علل اهمیت اروپا در سیاست خارجی آمریکا بعد از جنگ دوم جهانی.....
۵۸	۱-۲-۱. منافع ملی آمریکا در دوره جنگ سرد.....
۶۴	۲-۲-۱. خطر تهدیدکننده منافع ملی آمریکا در دوره جنگ سرد.....
۶۷	۳-۲-۲. منافع ملی آمریکا با خطر در سیاست خارجی آمریکا در دوره جنگ سرد.....
۷۲	۱-۲-۲. محدودیت‌های راهبرد سد نفوذ.....
۷۵	۲-۲-۲. شوراهای نظامی راهبرد سد نفوذ شوروی.....
۸۱	بخش سوم: جایگاه خاورمیانه در سیاست خارجی آمریکا در دوران جنگ سرد.....
۸۵	جمع بندی.....

فصل سوم: سیاست خارجی آمریکا از ۱۹۹۰ تا ۲۰۱۳

۸۸	بخش اول: سیاست خارجی آمریکا از ۱۹۹۰ تا ۲۰۰۰.....
۸۸	۱-۱-۱-۳. دکترین بوش پدر (۱۹۹۳-۱۹۸۱).....
۸۹	۲-۱-۱-۳. دکترین کلینتون (۲۰۰۱-۱۹۹۳).....
۹۰	۲-۱-۳. فروپاشی شوروی و تغییر ساختار نظام بین‌الملل.....
۹۷	بخش دوم: سیاست خارجی آمریکا پس از ۱۱ سپتامبر.....
۹۷	۱-۲-۳. حادثه تروریستی یازده سپتامبر و پیامدهای آن.....
۱۰۱	۱-۱-۲-۳. از بین رفتن بحران معنا و جهت در سیاست خارجی آمریکا پس از ۱۱ سپتامبر.....
۱۰۵	۲-۱-۲-۳. تحول سیاست دفاعی و امنیتی ایالات متحده.....
۱۰۶	۳-۱-۲-۳. یکجانبه گرایی.....
۱۱۰	۲-۲-۳. گسترش اهمیت خاورمیانه از نگاه نومحافظه کارها.....
۱۱۰	۱-۲-۲-۳. اصول محافظه کاری.....
۱۱۳	۲-۲-۲-۳. اصول نومحافظه کاری.....
۱۲۸	۳-۲-۳. سند‌های راهبرد امنیت ملی آمریکا در دوره ریاست جمهوری بوش پدر و اوپاما.....
۱۲۸	۱-۳-۲-۳. راهبرد امنیت ملی آمریکا ۲۰۰۲.....

۱۳۱	 ۲-۳-۳. راهبرد امنیت ملی آمریکا ۲۰۰۶
۱۳۵	 ۳-۳-۳. راهبرد امنیت ملی آمریکا ۲۰۱۰
۱۴۶	 ۴-۳-۳. راهبرد کلان ایالات متحده پس از ۱۱ سپتامبر
۱۴۷	 ۱-۴-۳. منافع ملی آمریکا
۱۶۵	 ۲-۴-۳. خطرهای تهدیدکننده منافع ملی آمریکا
۱۷۰	 ۳-۴-۳. روش‌های مبارزه با خطرهای تهدیدکننده منافع ملی آمریکا
۱۷۶	 ۵-۲-۳. نقش اروپا در سیاست خارجی جدید آمریکا
۱۸۰	بخش سوم: مقایسه سندهای راهبرد امنیت ملی آمریکا در دوره ریاست جمهوری بوش و اوباما
۱۸۱	 ۱-۳. شاکت‌های راهبردهای امنیت ملی بوش و اوباما
۱۸۱	 برتری ملی و تلاش برای تبدیل شدن به قدرتی هژمون
۱۸۲	 تلاش ناموفق در بهره‌گیری از قدرت هوشمند
۱۸۵	 ۲-۳. سیاست‌های راهبردهای امنیت ملی بوش و اوباما
۱۸۵	 تفاوت در تعریف تهدید و اعلامی
۱۸۶	 یکجانبه‌گرایی بوش و تأکید اوباما بر چندجانبه‌گرایی
۱۸۸	 جمع‌بندی
۱۹۲	 نتیجه‌گیری
۱۹۶	 فهرست منابع

چکیده

پس از جنگ جهانی دوم، با شکل‌گیری ساختار دوقطبی نظام بین‌الملل، کشورهای مطرح اروپایی نظاره‌گر تفوق و برتری دو ابرقدرت نوظهور آمریکا و شوروی بودند. اروپا مرکز ثقل سیاست خارجی آمریکا در این دوره است. راهبرد کلان آمریکا (منافع ملی، خطرهای تهدید کننده آن و روش‌های مقابله با خطرها) در این منطقه قابل تعریف بود. ایالات متحده با فروپاشی نظام دوقطبی به تنها ابرقدرتی تبدیل می‌شود که از حالت تدافعی دوران جنگ سرد خارج شده، اما سیاست خارجی آن به دلیل عدم وجود دشمن مشخص، دچار بحران معناست و توانایی بازتعریف راهبرد کلان خود را ندارد. سلفی‌های تکفیری با انجام حادثه تروریستی یازده سپتامبر امنیت ملی آمریکا را به چالش می‌کشند و سیاست خارجی آمریکا از بحران معنایی می‌پایان. آمریکا از این تلقی که منطقه خاورمیانه کانون تهدیدهای نامتقارن تروریست است، توجه خود را به این منطقه معطوف می‌دارد و تلاش می‌کند ریشه‌های تروریسم را حتی با به کارگیری سیاست یکجانبه‌گرایانه بخشکاند. در واقع، آمریکایی‌ها قصد دارند با کنترل بازیگران خاورمیانه از طریق مبارزه با تروریسم و اشاعه سلاح‌های کشتار جمعی، دموکراتیک نمودن کشورهای منطقه خاورمیانه و حفظ امنیت رژیم جعلی صهیونیستی و همچنین کنترل منابع از طریق مدیریت انرژی، هژمونی خود را در خاورمیانه تثبیت نمایند و آنرا به سراسر جهان تسری بخشند. بنابراین، خاورمیانه مرکز ثقل سیاست خارجی آمریکا قرار می‌گیرد. این در حالی است که طی جنگ سرد، مرکز ثقل سیاست خارجی آمریکا در منطقه اروپا بود. اینجاست که سوال اصلی پژوهش حاضر شکل می‌گیرد که علل اصلی توجه سیاست خارجی آمریکا به منطقه خاورمیانه پس از بازسازی سیاست چه بوده است؟ به منظور پاسخ به این پرسش، با روش کتابخانه‌ای و استفاده از شبکه جهانی اینترنت به گردآوری اطلاعات پرداخته شد و تحقیق نیز به روش توصیفی-تحلیلی صورت گرفت. در نهایت این فرضیه اثبات شد که علل اصلی توجه آمریکا به منطقه خاورمیانه ناشی از تغییر ساختار نظام بین‌الملل و دگرگونی در راهبرد کلان آمریکا بوده است.